

**העמקת המשבר בשוקי ההון באוקטובר 2008 –
התחזקות הירידות בשערי המניות ואיגרות החוב הקונצרניות ופדיונות ענק בקרנות האג"ח**

באוקטובר החרפו מאוד ירידות השערים בשוקי ההון בעולם ובישראל, בשל העמקת המשבר, קריסת גופים פיננסיים בינלאומיים נוספים והחשש מהעמקת המיתון העולמי.

למרות התגבשות תוכניות חירום של ממשלות ברחבי העולם לבלימת המשבר הפיננסי, הורדות הריבית, התחזקות הדולר וירידה חדה במחיר הנפט, רשמו מדדי המניות המובילים בעולם ירידות שערים חדות. מגמה דומה אפיינה את המסחר בתל-אביב ומדד ת"א-100, שירד באוקטובר בשיעור חד של כ-20%, השלים ירידה בשיעור של כ-44% מתחילת השנה.

ירידות שערים חדות אפיינו את כל מדדי המניות, כאשר מדדי נדל"ן-15 ותל-טק 15, שבלטו החודש עם ירידה בכ-28%, צנחו מתחילת השנה בכ-69% ובכ-59%, בהתאמה.

איגרות החוב הלא-ממשלתיות צמודות המדד ירדו החודש בכ-11% והשלימו ירידה של כ-13.5% מתחילת השנה. קבוצה זו כוללת, בין היתר, את איגרות החוב שבמדד תל-בונד 20 שירדו החודש בממוצע בכ-7.5%. איגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד ("גליל") ירדו החודש בכ-3.5%; איגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות ירדו החודש בכ-0.5% ועלו בכ-3.3% מתחילת השנה. מאידך, איגרות החוב צמודות המט"ח עלו באוקטובר בכ-4.5% בעקבות עלייה של כ-11% בשער הדולר ביחס לשקל.

באוקטובר חלה עלייה חדה במחזורי המסחר באיגרות חוב ובמק"מ, והם הגיעו לשיא של כ-5.0 וכ-1.2 מיליארד שקל ביום, בהתאמה, גבוהים בכ-28% וכ-62% מהמחזורים הממוצעים מתחילת השנה. מאידך, מחזור המסחר במניות ירד לעומת החודש הקודם והסתכם בכ-2.0 מיליארד שקל - נמוך אך במעט מהמחזור הממוצע מתחילת השנה.

באופציות על מדד ת"א-25 נסחרו כ-383 אלף יחידות ביום – גבוה בכ-10% מהמחזור בתחילת השנה. באופציות הדולריות, על רקע התחזקות הדולר ביחס לשקל, הסתכם המחזור בכ-45 אלף יחידות ביום – דומה למחזור הממוצע מתחילת השנה.

באוקטובר החרף מאד השפל בשווקים הראשוניים ובשוק המניות בוצעה הנפקת זכויות אחת בלבד ע"י חלל, בסך של כ-104 מיליון שקל. בסיכום מתחילת השנה גויסו בשוק המניות, בהנפקות לציבור ובהקצאות פרטיות, כ-5.3 מיליארד שקל בלבד (יותר ממחציתו בהקצאות פרטיות), לעומת סכום שיא בהיקף של כ-21 מיליארד שקל בכל שנת 2007.

בשונה משוקי המניות והאג"ח, בשוק מוצרי המדדים הונפקו 18 סדרות חדשות. מתוכן, 17 אופציות כיסוי – 12 אופציות כיסוי על מדדי מניות בחו"ל (NASDAQ 100, DAX, NIKKEI 225); ו-5 סדרות על הנפט. כיום נסחרות בבורסה 271 סדרות של מוצרי מדדים ו-84 אופציות כיסוי.

הממשלה גייסה החודש בבורסה סכום של כ-3.3 מיליארד שקל, כ-76% מהסכום גויסו באמצעות אג"ח לא צמודות וכ-24% באג"ח צמודות מדד. מנגד, נרשמו פדיונות של קרן איגרות חוב בהיקף של כמיליארד שקל. כלומר, סך הגיוס נטו של הממשלה באוקטובר הסתכם בכ-2.3 מיליארד שקל ומתחילת השנה הסתכם בכ-26 מיליארד שקל.

בשוק האג"ח הראשוני לא בוצעו באוקטובר הנפקות ובהקצאה פרטית אחת של אג"ח, צמודות מדד, גויסו כ-120 מיליון שקל ממשקיעים מוסדיים.

בסיכום מתחילת השנה גייס הסקטור העסקי, מהציבור וממשקיעים מוסדיים, כ-22 מיליארד שקל, לעומת סכום שיא בהיקף של כ-87 מיליארד שקל בשנת 2007.

נתונים עיקריים
(במיליוני שקלים)

2006	2007	1-10/2008		
1,453	2,075	2,088	מניות	מחזור מסחר יומי ממוצע
1,709	3,281	3,936	אג"ח	
11,884	21,389	5,264	מניות ⁽¹⁾	גיוס הון בישראל
47,301	87,117	22,130	אג"ח לא ממשלתי ⁽²⁾	

(1) כולל הקצאות פרטיות ומימוש אופציות; לא כולל גיוס הון בחו"ל.

(2) כולל אג"ח חברות, מובנות, תעודות פיקדון, אג"ח נ.ש.ר, רצף מוסדיים ומימוש אופציות; לא כולל הקצאות פרטיות לחברות בנות.

בכל סוגי קרנות הנאמנות התגברו באוקטובר הפדיונות, למעט הקרנות הכספיות שהושקו בתחילת השנה והמשיכו לבלוט עם יצירות בהיקף של כ-2.0 מיליארד שקל ומתחילת השנה יצירות של כ-24 מיליארד שקל.
 בקרנות האג"ח התגברו החודש הפדיונות והם הסתכמו החודש בסכום ענק בהיקף של כ-5.4 מיליארד שקל ומשלימים פדיונות של כ-19 מיליארד שקל מתחילת השנה. בקרנות הנאמנות המנייתיות, בקרנות השקליות ובקרנות הנאמנות המשקיעות בחו"ל נרשמו החודש פדיונות קטנים, כאשר סך הפדיונות נטו בקרנות אלה מתחילת השנה הינו כ-4 מיליארד שקל, בכל סוג.

	<u>1-10/2008</u>	<u>אוקטובר 2008</u>	
1. ערך שוק (מיליארדי שקלים)			
א. מניות והמירים	549.6		
ב. איגרות חוב (ממשלתיות ואחרות)	627.5		
ג. מלווה קצר מועד	78.6		
2. מחזורי מסחר יומי ממוצע (מיליוני שקלים)			
א. מניות והמירים	2,088	2,019	
ב. איגרות חוב	3,936	5,050	
ג. מלווה קצר מועד	752	1,221	
3. נגזרים ממוצע יומי (באלפי יחידות)			
א. אופציות וחוזים על מדד ת"א-25	343	383	
ב. אופציות וחוזים על מט"ח	46	48	
4. גיוס הון וחברות חדשות			
א. מספר "חברות מניות חדשות" בבורסה	3	0	
ב. מספר הנפקות לציבור			
1. מניות והמירים	20	1	
2. איגרות חוב לא ממשלתיות (ללא מוסדיים)	42	0	
ג. היקף ההנפקות וההקצאות (מיליוני שקלים)			
1. מניות והמירים*	6,421	416	
מזה: גיוס הון בישראל	5,264	136	
2. איגרות חוב לא ממשלתיות*	22,130	122	
מזה: איגרות חוב נ.ש.ר ו"רצף מוסדיים"	4,461	0	
3. איגרות חוב ממשלתיות ברוטו	40,530	3,255	
4. איגרות חוב ממשלתיות נטו	26,401	2,301	
5. שינוי נומינלי במדדי שערים			
א. כל המניות וההמירים	-40.4%	-17.5%	
ב. ת"א-25	-40.4%	-18.2%	
ג. ת"א-100	-44.1%	-19.7%	
ד. "יתר"	-46.0%	-18.8%	
ה. תל-טק 15	-59.2%	-27.6%	
ו. איגרות-חוב	-3.5%	-4.2%	
6. מספר חברות שמניותיהן רשומות	646		
7. גיוס נטו בקרנות נאמנות (מיליוני שקלים)			
א. קרנות מניות	-7,571	-4,557	
ב. קרנות אג"ח	-3,787	-145	
ג. קרנות שקליות	-19,231	-5,380	
ד. קרנות כספיות	-4,182	-632	
ה. קרנות חו"ל	23,952	1,947	
ו. קרנות שונות	-4,266	-344	
	-57	-3	
נורית דרור			
יחידת המחקר			

* כולל מימושי אופציות; לא כולל הקצאות לחברות בנות ומוצרי מדדים.